

Tento text byl zpracován jako pracovní materiál Komise MK pro restaurování. Nejde o taxativní výčet, ale o výchozí pozici, která se nutně mění s ohledem na dokumentovaný restaurátorský zásah. Obsah dokumentace restaurování musí vždy směřovat k prokázání odborných schopností v plném rozsahu požadované specializace.

Doporučení k vypracování dokumentace restaurování předložené podle § 14a odst. 4 písm. b) zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v platném znění

(stručný popis náplně)

Ve shodě s Benátskou chartou, musí být restaurování uměleckých a uměleckořemeslných děl provázeno dokonalou dokumentací v podobě analytické a kritické písemné zprávy ilustrované např. kresbami, kopiemi, fotografiemi, plány etc. Musí být zaznamenány podmínky, v nichž se památka nachází, technické a formální znaky vztahující se k procesu jejího vzniku a historii. Dále by měly být dokumentovány všechny fáze restaurování a všechny užití materiály a metody. Tato dokumentace by měla obsahovat přesné údaje o termínech průzkumů, diagnos a opatření. Tradiční metody psané a grafické dokumentace je možné doplnit digitálními metodami.

DOKUMENTACE RESTAUROVÁNÍ musí mít logickou výstavbu a splňovat požadavky dané v České republice zákonem č. 20/1987 Sb. o státní památkové péči v platném znění. Dokumentaci restaurátorského zásahu nelze oddělovat od dokumentace restaurátorských průzkumů a jejich vyhodnocení. Následující text by měl ve stručnosti vyjádřit hlavní informace, které by měla DOKUMENTACE RESTAUROVÁNÍ obsahovat, s ohledem na každý jednotlivý případ.

DOKUMENTACE RESTAUROVÁNÍ by tedy měla soustřeďovat informace o:

-provedených průzkumech (například archivní, uměleckohistorický a jiný společenskovední, restaurátorský, přírodovědný, například-optický neinvazivní,

invazivní s odběrem materiálu atd.) ; podle povahy věci může mít průzkum různý rozsah a využívat různých metod, které jsou určovány tím, co je potřeba zjistit smyslem průzkumu je poznání „přečtení“ hodnot památky a získání dostatečného množství informací pro rozhodování o možnostech jejich záchrany a výtvarné interpretace), není třeba dělat formální průzkum pro průzkum

-komplexním vyhodnocení průzkumů a z toho vyplývajících závěrech (včetně eventuálního určení nutnosti realizace dalších doplňujících průzkumů)

-formulování koncepce restaurování vycházejícího z vyhodnocení průzkumů (z pohledu umělecko historického, restaurátorského, přírodovědného, eventuální návrhy na realizaci, ověřování jednotlivých navrhovaných restaurátorských postupů, vzorků, modelů restaurování), odůvodnění zvolené koncepce restaurování

-průběhu vlastního restaurování

-eventuální doporučení pro monitorování stavu a stanovení režimu ochrany památky po restaurování.

DOKUMENTACE RESTAUROVÁNÍ se stává součástí historie restaurovaného předmětu, součástí jeho hmotné existence v čase a prostoru.

Vlastní DOKUMENTACE RESTAUROVÁNÍ musí obsahovat objektivní a úplné informace o všech výše uvedených stupních průzkumů, jejich vyhodnocení ve vztahu k restaurování, a o průběhu vlastního restaurátorského zásahu.

Podle způsobu zprostředkujícího informace o restaurování je v zásadě možné rozdělit DOKUMENTACI RESTAUROVÁNÍ do tří bloků:

1. Písemná část

PÍSEMÁ ČÁST¹ musí obsahovat podle povahy věci:

základní údaje o památce a jejím restaurování (úvodní strany dokumentace restaurování obsahují například - lokalizace památky včetně uvedení vlastníka v době restaurování, číslo ústředního seznamu kulturních památek (pokud jde o

¹ Po formální stránce by měly texty restaurátorské zprávy odpovídat soudobým zvyklostem – být tištěné v podobě, šedesát znaků na řádku a třicet řádků na stránku formátu A4 a odpovídat pravopisným normám.

restaurování kulturní památky podle § 14a odst. 13 zákona č. 20/1987 Sb.), co se restaurovalo a v jakém rozsahu, kdo prováděl restaurování, průzkumy a jejich vyhodnocení, doba trvání realizace restaurování), slouží k sumární informaci o restaurování a upozorňují (odkazují) na eventuální další části dokumentace.

- **titulní stránky** (Identifikační list restaurování – kde, co, kdo, od kdy do kdy):

Obec:

Název (označení) památky:

Rejstříkové číslo ústředního seznamu nemovitých kulturních památek (pokud jde o kulturní památku):

Umístění (ulice, číslo popisné a orientační, číslo parcely, bližší určení místa pomocí popisu, eventuálně jiný způsob lokalizace-například GPS):

Autor restaurované památky:

Datování památky:

Výtvarný materiál:

Rozměry:

Restaurování prováděl (pokud byla restaurována část díla, přesné vymezení rozsahu restaurované části (graficky):

Speciální průzkumy prováděl (-li, la):

Pedagogický dohled měl (pokud jde o restaurování kulturní památky v rámci studia v oboru restaurování - § 14a odst. 13 zákona o státní památkové péči):

Vlastník památky v době restaurování:

Termín zahájení a ukončení restaurování:

- **popis stavu památky před restaurováním**

- **popis provedených průzkumů, učiněných zjištění**

- **komplexní vyhodnocení průzkumů a učiněných zjištění**

- **závěry z tohoto vyhodnocení vyplývající pro restaurování památky**

- popis restaurování památky, použitých materiálů, technických a technologických postupů, klimatických podmínek v průběhu restaurování
- rozbor a vyhodnocení případných nových zjištění o díle
- návrh dalšího ochranného režimu restaurované památky (včetně monitorování)

2. Grafická část

GRAFICKÁ ČÁST musí obsahovat podle povahy věci: nákresy, plánky, kopie dokumentů atd. vztahující se k průzkumu a restaurování; například:

- přesné zákresy míst odběru vzorků,
- zákresy rozsahu různých druhů poškození,
- zákresy rozsahu použití různých druhů materiálů a technologií
- zákresy rozsahu starých a nových doplňků,
- zákresy blokové skladby (např. u kamenosochařských děl)
- zákresy rozsahu průzkumem zjištěných denních plánů (např. u nástěnné malby),
- podle konkrétní potřeby zákresy dalších informací
- vyznačení samostatného podílu žadatele na restaurování díla

3. Fotografická část

FOTOGRAFICKÁ ČÁST musí obsahovat:

- **fotodokumentaci stavu díla před započítím restaurování** (celkový pohled a detaily)
- **fotodokumentaci v průběhu jednotlivých etap restaurování** (detaily, mohou být i celkové pohledy)
- **fotodokumentaci po ukončení restaurování** (celkový pohled a detaily)

Fotografická dokumentace musí být realizována na řádně popsaných fotografiích nejlépe formátu 13 x 18 cm.

Pokud bude používána barevná fotografická-obrazová dokumentace, bude na snímku zobrazena standardní barevná škála (např. firma Kodak).

U popisu fotografií se doporučuje uvádět tyto základní údaje: lokalizace a identifikace (kde se nachází zobrazené místo, jaká část díla je zobrazena), co je dokumentováno (etapa restaurování, eventuálně další specifické informace).

Aby měly fotografické snímky jednotlivých etap restaurování dostatečnou vypovídací hodnotu, měly by být pořizovány ze stejného místa, stejné vzdálenosti, za stejného osvětlení, stejnou technikou, na stejný fotografický materiál (ten by měl být zpracován stejným způsobem).

DOKUMENTACE RESTAUROVÁNÍ by měla mít pro dané území a pro určité časové období jednotný standardní formát A4, svázaná v pevných deskách. V zásadě se počítá s textovými informacemi a s klasickou fotografickou dokumentací.

Pokud bude fotodokumentace zpracovávána digitálně, je nezbytné předložit kvalitně vytištěné fotografie s přesným uvedením podmínek digitálního záznamu a tisku. Budou uvedeny všechny informace o způsobu pořízení, upravování a tištění snímků. Jedná se především tyto údaje:

- jakou kamerou, s jakým snímačem a v jakém formátu a režimu byly snímky pořízeny
- jakým způsobem byly následně upravovány

- jakým způsobem probíhala editace snímků
- na jakém papíře a jakou tiskárnou byly tištěny „pozitivy“ snímků

Protože jsou DOKUMENTACE RESTAUROVÁNÍ materiály archivní, je třeba mít na zřeteli jejich trvanlivost a možnost co nejméně komplikovaného přístupu k uloženým informacím. Pokud budeme uplatňovat tato kritéria, vyhoví dokumentačnímu charakteru klasické fotografie nebo kvalitní tisky digitálně nasnímaných obrazových informací.

V Praze dne 12. 6. 2009